

ПРАВИЛА ЗА ПОЛЗВАНЕ НА МЕРИТЕ И ПАСИЩАТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА САДОВО

Правилата за ползване на мерите и пасищата на територията на Община САДОВО са изготвени съгласно изискванията на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи /чл. 37о, ал. 2/ и съдържат:

- Перспективен експлоатационен план за паша
- Частите от мерите и пасищата, предназначени за общо и за индивидуално ползване, и тяхното разграничаване
- Частите от мерите и пасищата, предназначени предимно за косене
- Прокарите за селскостопанските животни до местата за паша и водопой
- Мерки за опазване, поддържане и подобряване на мерите, пасищата и ливадите, като почистване от храсти и друга нежелана растителност, противоерозионни мероприятия, наторяване, временни ограждения
- Ветеринарна профилактика
- Частите от мерите и пасищата, предназначени за изкуствени пасища, за засяване с подходящи тревни смеси
- Въвеждане и редуване на парцелно ползване на пасищни комплекси
- Построяване на навеси
- Охрана
- Режим на ползване, забрани и ограничения в зависимост от конкретните дадености на топографските, почвени, климатични и други физически условия, и на развитието на животновъдството на територията на общината
- Карта за ползването на мерите и пасищата по физически блокове, определени в Системата за идентификация на земеделските парцели

1. Перспективен експлоатационен план за паша

Перспективният експлоатационен план е разработен на основание и във връзка с Програмата за развитие на селските райони /ПРСР/ в страната. Цели на перспективния експлоатационен план са:

1. Дългосрочно опазване на пасищата в Община Садово и опазване на биологичното разнообразие, с цел преобръщане на негативните промени, причинени от несъобразена със възможностите на природата паша, от изоставяне на пасищата и използване на земите за други цели.

2. В дългосрочен план да се повиши и капацитета за разработване и управление на агро-екологични проекти. В тази връзка стопаните, кандидатстващи по мярка 214 „Агроекологични плащания” от ПРСР се ползват с предимство след изтичане срока на договора за удължаване на същия, до изтичане срока на задълженията, поети с първоначалното кандидатстване по мярката.

3. Установяване на контакти между управляващи, учени и земеделски стопани с цел постигане на максимална ефективност при използване на мерите и пасищата и достигане на максималния възможен екологичен ефект при ефективно разходване на

средствата, получени чрез финансовите стимули на Европейския съюз, предназначени за развитието на земеделието.

4. Създаване на модел за формиране на сдружения на земеделските производители, които ще допринесат за по-нататъшното развитие и икономически растеж на районите с пасища.

5. При разпределяне на пасищата да се отдаде приоритет на земеделски стопанства покрили европейските изисквания, както и тези с одобрени и изпълняващи в момента проекти по ПРСР за стабилизиране на икономическото състояние на земеделските стопанства и утвърждаване като фактор за развитие на животновъдството.

II. Частите от мерите и пасищата, предназначени за общо и за индивидуално ползване, и тяхното разграничаване

1. Мерите, пасищата и ливадите от общинския поземлен фонд, предназначени за пасищно животновъдство са отдават без търг на собственици или ползватели на животновъдни обекти с регистрирани пасищни селскостопански животни, по цени, определени по пазарен механизъм.

2. Отдаването на пасищата, мерите и ливадите от ОПФ се извършва съобразно броя и вида на регистрираните животни, по цени, определени по пазарен механизъм.

3. В срок до 1 март на стопанската година, общинския съвет с решение определя пасищата, мерите и ливадите от ОПФ за общо и индивидуално ползване, като списъците с имотите от ОПФ, определени за индивидуално ползване, е необходимо да съдържат данните за номер на имот, площ, категория, землище, община и средните годишни рентни плащания за землището или общината.

4. Решението на общинския съвет, с което се определени пасищата, мерите и ливадите от ОПФ за общо и индивидуално ползване, както и списъците на имотите за индивидуално ползване, се обявяват в общините и кметствата и се публикуват на интернет страницата на общината, в срок до 1 март.

5. В срок до 10 март, собствениците или ползвателите на животновъдни обекти с регистрирани пасищни селскостопански животни подават заявление по образец до кмета на общината, в която е регистриран животновъдния им обект.

6. Нормата на площите, които ще се разпределят съобразно броя и вида на регистрираните пасищни селскостопански животни, е следната:

- не повече от 15 дка за една животинска единица – в имоти от първа до седма категория или

- до 30 дка за една животинска единица – в имоти от осма до десета категория.

- На правоимащите лица, които отглеждат говеда с предназначение за производство на месо и животни от местни (автохтонни) породи, се разпределят до 20 дка за 1 животинска единица в имоти от първа до седма категория и до 40 дка за 1 животинска единица в имоти от осма до десета категория.

- На правоимащите лица, отглеждащи говеда за мляко или месо, овце и/или кози, одобрени за подпомагане по дейностите от подмерки "Плащания за преминаване към биологично земеделие" и "Плащания за поддържане на биологично земеделие", включени в направление биологично животновъдство, се разпределят имоти до 0,15 животинска единица на хектар, независимо от категорията на имотите.

В § 2в, ал. 2 от ДР на ЗСПЗЗ е определено, че "пасищни селскостопански животни" по смисъла на този закон, са едрите и дребните преживни и нечифтокопитни селскостопански животни, а в § 2з е дефинирано понятието "животинска единица" – това е условна единица за приравняване на броя на различните видове и категории животни, както следва:

- един кон над 6-месечна възраст, един бивол и едно говеда над двегодишна възраст се равнява на една животинска единица;

- година или бивол на възраст от 6 месеца до две години, се равнява на 0,6 от животинска единица;

- една овца или една коза се равнява на 0,15 от животинска единица.

При разпределението на необходимата за всеки кандидат площ съобразно броя и вида на регистрираните пасищни селскостопански животни, следва да се приспаднат притежаваните или ползвани на правно основание от заявителя, пасища, мери и ливади.

7. Комисия, назначена от кмета на общината определя необходимата за всеки кандидат площ по горепосочената норма и разпределя имотите за всяко землище. При наличие на необходимите площи, в срок до 1 май, комисията съставя протокол за окончателното разпределение на имотите, като с оглед задоволяване нуждите на местните животновъди, същите се разпределят на правоимащите в землището, където е регистриран животновъдният им обект.

8. При недостиг на земи в съответното землище, към разпределените имоти се извършва допълнително разпределение в съседни землища, които може да се намират и на територията на съседна община или област, при наличие на свободни площи. В случай, че съседното землище, в което ще се разпределят допълнително площи, се намира на територията на друга община, това разпределение ще се извършва от общинската комисия по местонахождението на имотите, на която служебно следва да се изпратят копия от документите на заявителя с данни от протокола за разпределената му площ. Протоколите за окончателното разпределение на имотите се съставят в срок до 1 юни.

Този ред се прилага до изчерпване на имотите от ОПФ или до достигане на определената норма, като разпределението се извършва последователно в съседно землище на територията на същата община, на друга съседна община в същата област или на съседна община в друга област.

Протоколите на общинската комисия от всеки етап на разпределението, се обявяват в кметството и се публикуват на интернет страницата на общината, като същите подлежат на обжалване само по отношение на площта на разпределените имоти, в 14-дневен срок пред районния съд. Обжалването на спира изпълнението на протокола, освен ако съдът разпореди друго.

9. При недостиг на земи от ОПФ в съответното или съседни землища, по заявление на правоимащото лице в срок до 10 юни, подадено до общинската комисия за допълнително разпределение на имоти от ОПФ, комисията предоставя служебно на министъра на земеделието и храните или оправомощено от него лице, протоколите и копие от заявлението на кандидата за допълнително разпределение на площи.

10. Комисия, назначена от директора на областна дирекция "Земеделие" по местонахождение на имотите, разпределя допълнително необходимата за всеки кандидат площ в съответното и/или съседни землища и съставя протокол за окончателно разпределение на имотите, в срок до 1 юли. Протоколът се обявява в кметството и в сградата на общинската служба по земеделие и се публикува на интернет страницата на общината и на съответната областна дирекция "Земеделие", като същият подлежи на обжалване по горепосочения ред.

11. Въз основа на протоколите на комисиите и след заплащане на наемната или арендната цена, кметът на общината сключва договори, с минимален срок – 5 стопански години и същите се регистрират в общинските служби по земеделие. Тези договори могат да се прекратяват или изменят, освен при общите условия на договорите, така и преди изтичането на срока им – по искане на ползвателя, а при промяна на условията, при които са сключени – задължително се прекратяват, освен в случаите на форсмажорни обстоятелства (болести, природни бедствия и др.).

12. След разпределението на площите, останалите свободни пасища, мери и ливади от ОПФ се обявяват на търг, на който могат да участват само собственици на регистрирани пасищни селскостопански животни и по този начин да наемат допълнителни площи, независимо от площите, които са им разпределени по определената норма.

13. В случай, че са останали ненаети чрез разпределението и търга за животновъди, пасища, мери и ливади от ОПФ, те ще могат да се отдават на търг, освен на собственици на пасищни селскостопански животни, и на лица, които поемат задължение да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние.

14. Въз основа на горепосочените търгове (по т. 12 и т. 13), се сключват договори за една стопанска година.

III. Частите от мерите и пасищата, предназначени предимно за косене

Частите от мерите и пасищата, предназначени за косене, са регламентирани в чл. 41, ал. 2 и ал. 3 от Наредба № 11 от 06.04.2009 г. за условията и реда за прилагане на мярка 214 „Агроекологични плащания” от ПРСР за периода 2007 – 2013 година, издадена от Министъра на земеделието и храните, а именно:

„Чл. 41 (2) Подпомаганите лица, които поддържат затревените площи чрез косене, спазват изискванията по ал. 1 и извършват:

1. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2010 г., в сила от 09.03.2010 г.) първата коситба в равнинните райони от 15 юни до 15 юли, а в планинските райони съгласно Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват (ДВ, бр. 20 от 2008 г.) - в периода 30 юни до 15 август;

2. косенето ръчно или с косачки за бавно косене, като косят от центъра към периферията, а когато това не е възможно - от единия край към другия, като използват ниска скорост.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2010 г., в сила от 09.03.2010 г.) В случаите по ал. 2, подпомаганите лица могат да извършват свободна паша на животни след последната коситба, с изключение на горските ливади, като спазват гъстота на животните до 1,5 ЖЕ/ха.”

IV. Прокарите за селскостопанските животни до местата за паша и водопой

При ползването на пасищата, мерите и ливадите от ОПФ да се използват съществуващите прокари за селскостопанските животни до местата за паша и водопой.

V. Мерки за опазване, поддържане и подобряване на мерите, пасищата и ливадите, като почистване от храсти и друга нежелана растителност, противоерозионни мероприятия, наторяване, временни ограждения

Националните стандарти са задължителни за изпълнение от всички земеделски стопани, собственици или ползватели на земеделски земи, които ще получават подпомагане по различните схеми на Общата селскостопанска политика, допълнителните национални плащания и мерките от ПРСР.

При ползване на мери и пасища е необходимо да се спазват Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние, а именно:

1. За опазване на почвата от ерозия:

Национален стандарт 1.3. Задължително е запазването и поддържането на съществуващите трайни тераси в блока на земеделското стопанство и/или земеделски

парцел и сключването на споразумения между земеползвателите на даден физически блок.

2. Запазване на структурата на почвата:

Национален стандарт 3.1. Забранява се използване на земеделска техника в парцели с преовлажнена почва.

3. Осигуряване на минимално ниво на поддръжка на естествените местообитания:

Национален стандарт 4.1: Земеделски стопани, ползвачи постоянно затревени площи (пасища и ливади), са длъжни да поддържат минимална гъстота от 0,15 животински единици на хектар (ЖЕ/ха) или да извършват минимум 1 коситба за съответната година - до 15 юли за равнинните райони и до 15 август за планинските райони включени в обхвата на необлагодетелстваните планински райони. За равнинните райони, при наличие на заповед за одобряване на съответната защитена зона от Националната екологична мрежа / Натура 2000 /, издадена по реда на Закона за биологичното разнообразие, с включена в нея забрана за косене до определена дата, срокът за извършване на коситба се удължава с 15 дни, след изтичане срока на забраната.

Национален стандарт 4.2. Задължително е постоянните пасища и ливади да се почистват от нежелана растителност - орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum spp.*), айлант (*Ailanthus altissima*), аморфа (*Amorpha fruticosa*) и къпина (*Rubus fruticosus*).

Национален стандарт 4.3. Задължително е да се запазват съществуващите полски граници (синори) в блока на земеделското стопанство и/или земеделския парцел.

Национален стандарт 4.4. Задължително е опазването на земеделски площи в близост до гори от навлизането на дървесна и храстовидна растителност в тях.

5. За опазване и управление на използването на водите

Национален стандарт 5.1. При използване на вода за напояване, земеделският стопанин трябва да притежава съответния документ за право на ползване (разрешително, договор и др.).

Национален стандарт 5.2. Задължително е осигуряването на буферни ивици с ширина минимум 5 метра по протежение на повърхностни водни обекти (реки, язовири, езера, море), с изключение на оризовите клетки, чрез естествена растителност (трева, дървета, храсти) или поддържани в чим. Забранява се прилагането на минерални и органични азотсъдържащи торове в буферните ивици.”

6. Наторяване

Чрез наторяването на пасищата и мерите се цели да се възстановят в почвата хранителните елементи, извлечени от нея по време на приготвянето на сеното. При паша, хранителните съставки, извлечени от почвата, се връщат обратно чрез екскрементите (препоръчително е кравешкия тор да се разпръсква).

Наторяването на пасищата и мерите трябва да бъде съобразено с местните условия, състава и честотата на използване на пасището.

За запазване на хранителния баланс и осигуряване на здравословно среда, при екологичното земеделие се препоръчва използването предимно на оборски тор.

Когато се използват изкуствени торове най-важното е да се използват в препоръчаните количества, за да не се наруши баланса, защото това ще има отрицателен екологичен ефект и излага на опасност състава и качеството на пасището.

7. Времени ограждения

Начините за парцелиране на пасищата и мерите са няколко:

- при райони, изложени на силен вятър и ерозия се използват стабилни огради, които са изградени от плоски камъни;

- наличие на жив плет, който може да се използва като полезна и евтина ограда;

- естествени препятствия като реки и гори;

- ограждане чрез електропастири. Те могат да бъдат електрифицирани чрез слънчеви батерии или трансформатор на основното напрежение. Токът по проводниците е много слаб с импулс на всеки 5 секунди, което е достатъчно за спиране без нараняване на животни или хора, които се опитват да преодолеят загражденията.

За овцете са създадени специални електропастири, изплетени като мрежа, които лесно могат да бъдат премествани от един парцел в друг.

„Националните стандарти са задължителни за изпълнение от всички земеделски стопани, собственици и/или ползватели на земеделски земи, които ще получават подпомагане по различните схеми на Общата селскостопанска политика (ОСП), допълнителните национални плащания и следните мерки от Програмата за развитие на селските райони:

1. Плащания на земеделски стопани за природни ограничения в планински райони;

2. Плащания на земеделски стопани за природни ограничения в райони, различни от планинските;

3. Агроекологични плащания;

4. Плащания по НАТУРА 2000 за земи;

5. Плащания по НАТУРА 2000 за гори.

Условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние не отменят задълженията на собствениците или ползвателите на земеделски земи по Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и други нормативни актове.”

VI. Ветеринарна профилактика

Мерките за ветеринарна профилактика и борба срещу болестите по животните са посочени в Държавната профилактична програма за задължителните мерки за профилактика и борба срещу болестите по животните през 2012 г., съгласно чл. 118, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност /ЗВД/. При поява на заразна болест Генералния директор на Националната ветеринарна медицинска служба издава заповед, с която определя мерките за ограничаване и ликвидиране на болестта. Постоянно действащите към Областните управители и кметства на общини епизоотични комисии предприемат действия за изпълнение и контрол на взетите мерки за предотвратяване или ликвидиране на заболяването до стабилизирането на обстановката. В зависимост от епизоотичната обстановка се провеждат мероприятия за обезвреждане на околната среда, химизация на биотопи, почистване и райониране на пасищата, хигиенизиране на водопои или налагане на забрана върху използването им при необходимост. В

обявените огнища на заразни болести се провеждат задължителни /текущи и заключителни/ дезинфекции, дезинсекции и дератизации /ДДД/ предвидени в съответната наредба.

Съгласно чл. 108, ал. 1 от ЗВД средствата за покриване на разходите, свързани с епизоотични рискове, ежегодно се осигуряват целево от републиканския бюджет. При възникване на заболяване от списъка по чл. 118, ал. 1 от ЗВД, ДДД мероприятията и консумативите се заплащат от бюджета съгласно чл. 120, ал. 3 от ЗВД. Профилактичните ДДД мероприятия се договарят и заплащат от собствениците на обектите, съгласно чл. 120, ал. 4 от ЗВД.

VII. Частите от мерите и пасищата, предназначени за изкуствени пасища, за засяване с подходящи тревни смеси

На територията на община Садово не се предвиждат части от мерите и пасищата, предназначени за изкуствени пасища, за засяване с подходящи тревни смеси.

VIII. Въвеждане и редуване на парцелно ползване на пасищни комплекси

Собственици или ползвателите на пасищни селскостопански животни, на които се отдадени под наем мери и пасища от ОПФ могат да въведат парцелно ползване на пасищните комплекси.

Пасището се разделя на парцели с приблизително еднакъв размер. Пашата на всеки парцел се извършва максимум за период от 3 до 6 дена, а след това пасището се оставя в покой за 30 дни. Периодът на паша зависи от количеството налична трева и скоростта на възстановяването на тревата.

Целта на парцеларното ползване на пасищата е да не се консумират изцяло резервните хранителни вещества необходими за възстановяване на тревните видове, като така растенията могат да поддържат баланса си и са готови за следващо възстановяване.

IX. Построяване на навеси

Построяването на навеси в мери и пасища се извършва съгласно изискванията на Наредба № 19 от 25.10.2012 г. за строителство в земеделски земи без промяна на предназначението им и Закона за опазване на земеделските земи.

X. Охрана

Ползвателите на мери и пасища от Общинския поземлен фонд организират охраната на ползваните от тях имоти, включени в договора за наем и за които са поели задължението да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние.

XI. Режим на ползване, забрани и ограничения в зависимост от конкретните дадености на топографските, почвени, климатични и други физически условия, и за развитието на животновъдството на територията на общината

Задължения на общината:

1. Да осигури безпрепятствено ползване на общинските мери и пасища за извеждане на паша на притежаваните от земеделските стопани животни.
2. Да предоставя информация и методически указания на ползвателите относно необходимите мероприятия по поддържане и опазване на мерите и пасищата.

Ползвателите на общински мери и пасища се задължават:

1. Да почистват постоянните пасища от нежелана храстовидна растителност и да провеждат борба с плевели и устойчиви растителни видове.
2. Да не променят предназначението на пасищата и мерите, да не ги разорават и да не ги използват за не земеделски нужди.
3. Да не допускат замърсяването им с битови, строителни, производствени, опасни и други отпадъци.
4. Да не се палят сухи треви и храсти в пасищата, мерите.
5. Да окосяват пораснала не изпасаната трева.
6. При необходимост да извършват пръскане със съответните разрешени препарати за обезпаразитяване и наторяване. Да не ги наторява с изкуствени торове и с утайки от пречистени отпадни води.
7. Да районира пашата, така че да се избягва преизпасването на тревостоя.
8. Да не се извършва паша нощем и без пастир.
9. Да не се извършва паша в горите граничещи с пасищата.
10. Да не се допуска лагеруване на домашни животни в пасищата.
11. Да не извършват сеч на намиращите се върху отдадените под наем пасища и мери отделно стоящи или групи дървета, без разрешение от оторизираните с това органи.
12. Да ги опазват от ерозиране, заблатяване, засоляване.
13. Да не изграждат постройки с траен статут в пасищата и мерите.
14. Да не ги преотстъпват за ползване на трети лица.
15. Лично да съпровождат стадото по пътя до пасището и се грижат за него в пасището, или да ангажират и изрично посочат друго лице, което за извършва това от тяхно име и за тяхна сметка.
16. При агротехнически мероприятия, като подсяване, торене, борба с плевелната растителност, отводняване и напояване, както и построяването на навеси се съгласуват с общинска администрация, а мероприятията почистване от камъни и почистване от храсти с кмета или кметския наместник на населеното място.

Изготвил: А. Иванов
гл. специалист ЕТЗ